

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sža/10/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201656
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201656.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: Z. G. W., narodeného XX. W. XXXX., štátneho príslušníka Konžskej republiky (ďalej len Kongo), podľa vlastného udania v krajine pôvodu naposledy B. aktuálne s miestom pobytu v Pobytovom tábore Rohovce, zastúpeného Centrom právnej pomoci so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-216-16/PO-Ž-2013 zo dňa 9. júla 2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/58/2013-25 zo dňa 11. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/58/2013-25 zo dňa 11. decembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym orgánom

Odporca rozhodnutím ČAS: MU-216-16/PO-Ž-2013 zo dňa 9. júla 2013 podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „ZA“) navrhovateľovu žiadosť o azyl zamietol ako zjavne neopodstatnenú. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ odôvodnil aktuálnu žiadosť o azyl iba tým, že v krajine svojho pôvodu nikoho nemá, že na Slovensku si našiel priateľku, s ktorou hodlá uzatvoriť manželstvo a že v prípade návratu sa obáva iba problémov s otcom svojej bývalej priateľky, ktorá mala v roku 2008 spáchať samovraždu. Tieto navrhovateľom prezentované dôvody vyhodnotil ako dôvody, ktoré sú inými ako dôvody, uvedené v §§ 8, 10, 13a, 13b ZA.

II.

Konanie pred súdom I. stupňa

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok zo dňa 12. septembra 2013, ktorým sa domáhal jeho zrušenia. Uviedol v ňom, že odporca mal možnosť postupom podľa § 9 zákona o azyle udeliť mu azyl z humanitných dôvodov a súčasne namietal nedostatočné zistenie stavu veci, ako aj jej nesprávne právne posúdenie.

Krajský súd podaný návrh prerokoval a dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Rozsudok odôvodnil tým, že odporca vo veci rozhodol rozhodnutím, ktoré je svojím charakterom v podstate rozhodnutím procesným, nakoľko dospel k záveru, že navrhovateľ o azyl požiadal z dôvodov, ktoré sú inými ako dôvody, obsiahnuté v §§ 8, 10, 13a, 13b zákona o azyle. Pre posúdenie, či navrhovateľom prezentované dôvody jeho žiadosti o azyl sú skutočne inými, postačí, ak odporca v konaní zákonným spôsobom vypočuje navrhovateľa k dôvodom jeho žiadosti o azyl. Ako to je zrejmé z obsahu pripojeného administratívneho spisu, odporca predvolal na spísanie dotazníka (vstupného pohovoru) tlmočníka, za prítomnosti ktorého sa navrhovateľ podrobne vyjadril k dôvodom svojej žiadosti o azyl. Navrhovateľ výslovne uviedol, že o azyl žiada z dôvodu, že v krajine svojho pôvodu už nikoho nemá - nemá sa o neho kto postarať, tiež preto, lebo na Slovensku sa mu dobre žije a našiel si tu dievča, s ktorým sa chce oženiť. Ak teda z vyjadrenia navrhovateľa bolo zrejmé, z ktorých dôvodov o azyl žiada, takéto zistenie stavu veci je dostatočné pre rozhodnutie, ktorým odporca jeho žiadosť o azyl zamietol ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke, že odporca mohol vo veci rozhodnúť postupom podľa § 9 zákona o azyle, teda udelením azylu z humanitárnych dôvodov, krajský súd uviedol, že aj táto námietka podľa názoru súdu nie je dôvodná. Postup podľa § 9 zákona o azyle totiž predpokladá, že v konaní o udelenie azylu sa nezistili dôvody udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle. Teda udelenie azylu z humanitárnych dôvodov prichádza do úvahy iba v prípade, ak sa žiadosť žiadateľa o azyl (navrhovateľa) prerokuje v jej merite, pričom odporca dôjde k názoru, že predpoklady udelenia azylu podľa citovaného § 8 zákona o azyle naplnené neboli, avšak po zvážení okolností dospel k názoru, že i napriek tomu pokladá za potrebné azyl udeliť. V prejednávanej veci však odporca neskúmal naplnenie či nenaplnenie predpokladov udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle, ale iba konštatoval, že navrhovateľ o azyl požiadal z iných dôvodov, ako to celkom jednoznačne vyplýva z obsahu vstupného pohovoru uskutočneného s navrhovateľom. Tieto dôvody navrhovateľovej žiadosti o azyl sú skutočne inými, ako sú dôvody, obsiahnuté v §§ 8, 10, 13a, 13b zákona o azyle. Možno ich zaradiť do skupiny výsostne súkromných, či ekonomických dôvodov. Preto ak odporca vyhodnotil dôvody navrhovateľovej žiadosti o azyl ako dôvody, ktoré sú inými ako dôvody, uvedené v citovaných zákonných ustanoveniach, jeho rozhodnutie je správne.

Krajský súd pokladal súčasne za potrebné poznamenať, že navrhovateľ neodôvodňoval aktuálnu žiadosť o azyl dôvodom, ktorý by sa viazal k smrti (resp. k jej následkom) jeho bývalej priateľky, ale výlučne iba vyššie uvedenými dôvodmi.

III.

Odvolanie a vyjadrenie odporcu

Proti rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že požiadal o udelenie azylu dňa 9. júna 2012 pred pracovníkmi Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru v Čiernej nad Tisou, pričom Migračný úrad ako príslušný orgán rozhodol dňa 8. augusta 2012 tak, že zamietol jeho žiadosť ako zjavne neopodstatnenú. Toto rozhodnutie následne potvrdil aj Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 9Saz/58/2012 dňa 11. decembra 2013. U navrhovateľa ide o druhú žiadosť o udelenie azylu, o ktorý požiadal dňa 10. mája 2013 pred pracovníkmi Policajného zboru Humenné. Za účelom odôvodnenia jeho opakovanej žiadosti bol s navrhovateľom vykonaný vstupný pohovor, počas ktorého uviedol, že v krajine pôvodu nikoho nemá a nemal by sa tam o neho kto postarať. Na Slovensku si našiel priateľku, s ktorou sa zasnúbil a plánuje s ňou uzavrieť manželstvo. V prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva možných problémov s otcom svojej bývalej priateľky, ktorá v auguste 2008 spáchala samovraždu. Samovraždu mala spáchať, pretože jej otec nesúhlasil s ich vzťahom a dieťaťom, ktoré s navrhovateľom čakala. Navrhovateľ ďalej uviedol, že sa stal objektom fyzického útoku, pri ktorom ho v septembri 2008 na ulici napadlo väčšie množstvo ľudí a navrhovateľ utrpel poranenie pery a jazyka. Navrhovateľ si myslí, že týchto útočníkov, ktorí ho nazvali kriminálnikom, poslal na neho otec jeho zosnulej priateľky,

pretože nikdy žiaden zločin v krajine pôvodu nespáchal.

Ďalej uviedol, že mu mal byť udelený azyl z humanitárnych dôvodov aj so zreteľom na rozsudok NS SR sp. zn. 8SŽa/7/2008 zo dňa 14. mája 2008, ktorý sa týka udelenia azylu z humanitných dôvodov a v ktorom sa uvádza, že „právo na udelenie azylu z humanitných dôvodov sa bude spravidla týkať osôb, ktorých obavy o svoj život budú blízke dôvodom na udelenie azylu (napríklad, ak bola osoba mučená, znásilnená alebo vystavená iným závažným podobám psychického alebo fyzického násillia).“ Krajský súd podľa navrhovateľovho názoru vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočne zistil skutkový stav. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že ide o jeho druhú žiadosť navrhovateľa. Všetko relevantné uviedol v dotazníku žiadateľa o udelenie azylu dňa 13. júna 2012. Na otázku, či sa niečo zmenilo na tom, čo uviedol v predchádzajúcom azylovom konaní poznamenal, že jeho rodina už nebýva na adrese, ktorú predtým uvádzal a nepracuje na rodinných poliach, nakoľko ich dali do prenájmu. Taktiež uviedol, že na územie Slovenska pricestoval s platným cestovným pasom, ktorý mu bol po podaní vyhlásenia, že žiada o udelenie azylu, odobratý príslušníkmi polície. Cestovný doklad si bez problémov vybavil s cieľom, aby sa dostal z krajiny pôvodu na Ukrajinu, ktorá bola jeho cieľovou krajinou. Na otázku povereného pracovníka migračného úradu, aby uviedol všetky dôvody, kvôli ktorým požiadal o udelenie azylu na území SR odpovedal, že v Kongu už nikoho nemá, a ak by sa tam aj vrátil, nemal by sa o neho kto postarať. Nakoľko sa mu na Slovensku žije dobre, chcel by tu zostať. Chcel by sa tu oženiť so slovenskou štátnou príslušníčkou, s ktorou sa poznajú asi desať mesiacov. Taktiež by si tu chcel nájsť prácu, čo sa mu však zatiaľ nepodarilo.

Treba poznamenať, že navrhovateľ uviedol v predchádzajúcom azylovom konaní, že v krajine pôvodu chodil s dievčaťom, s ktorým očakávali narodenie dieťaťa. Nakoľko sa to však otec dievčiny, ktorý mal byť generálom konžskej armády, dozvedel, jeho dcéra mala užiť barbituráty, aby sa dieťa nenarodilo, sama ale pritom zomrela. Čin, ktorý mal byť údajne považovaný aj za samovraždu, mal byť podľa tvrdenia navrhovateľa dôvodom na jeho prenasledovanie otcom uvedeného dievčaťa. Menovaný mal byť údajne napadnutý na ulici nejakými neznámymi mužmi, ktorý mu mali poraniť peru. K väčšiemu zraneniu však podľa jeho tvrdenia nedošlo, lebo útočníkov mala údajne rozohnať polícia. O pomoc políciu však sám nikdy predtým, ale ani po tejto udalosti, nepožiadaval. Napriek tomu, že mal mať problémy so spomenutým generálom a jeho ľuďmi už od roku 2008, krajinu pôvodu opustil až dňa 24. decembra 2009, čo odôvodnil iba tým, že si chcel dokončiť vzdelanie. Na otázku, čoho sa obáva v prípade návratu do krajiny pôvodu, uviedol, že jeho život by mohol byť ohrozený a otec spomínanej dievčiny by sa mu chcel údajne určite pomstiť. Odporca poznamenal, že navrhovateľ nebol v krajine pôvodu štátnou mocou prenasledovaný, väznený ani trestne stíhaný a taktiež nebol členom žiadnej politickej strany alebo hnutia. Po vykonanom dokazovaní mal správny orgán za to, že svoju žiadosť o udelenie azylu odôvodnil inými skutočnosťami, ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, 10, 13a alebo 13b zákona o azyle. V krajine pôvodu teda nemal so štátnymi orgánmi problémy, ani nebol prenasledovaný tak, ako to predpokladá zákon o azyle a článok 1 Ženevského dohovoru.

Vzhľadom na uvedené je odporca toho názoru, že navrhovateľ v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, ani v odvolaní, neuviedol ani nepreukázal také skutočnosti, ktoré by odporcu oprávňovali vydať rozhodnutie o udelení azylu, resp. o poskytnutí doplnkovej ochrany. Odporca je toho názoru, že Krajský súd v Bratislave, ako aj samotný správny orgán, objektívne posúdil všetky relevantné okolnosti týkajúce sa predmetnej veci. Odporca má za preukázané, že navrhovateľ uvádzal iné skutočnosti ako tie, ktoré sú uvedené v §§ 8, 10 13a alebo 13b zákona o azyle, čo vo svojom rozhodnutí potvrdil aj samotný krajský súd. Odporca preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Saz/58/2013-25 zo dňa 11. decembra 2013 ako vecne správny.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 30. apríla 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 9 zákona o azyle, ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle, ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle, ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle, ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b ods. 1 zákona o azyle, ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov alebo osobe, ktorej bol zverený do osobnej starostlivosti, ak s tým cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, vopred písomne súhlasí.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle, ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 12 ods. 1 písm. a/, ods. 3 zákona o azyle, ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, ak žiadateľ odôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami alebo dôvodmi, ako tými, ktoré sú uvedené v §§ 8, 10, 13a alebo 13b. Ministerstvo rozhodne podľa odsekov 1 a 2 do 60 dní od začatia konania; po uplynutí tejto lehoty žiadosť o udelenie azylu nemôže byť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená, okrem rozhodnutia podľa odseku 1 písm. c/.

V predmetnej veci aj odvolací súd považoval za preukázané, že neboli splnené podmienky ustanovení §§ 8, 10, 13a alebo § 13b zákona o azyle a z týchto dôvodov krajský súd ako aj pred ním správne orgány Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozhodli v súlade so zákonom, keď žiadosť o azyl navrhovateľa ako zjavne nedôvodnú zamietli, pretože dôvodom pre udelenie azylu neboli náboženské, rasové, politické, či iné dôvody, ale osobné a najmä ekonomické dôvody, pričom nebolo preukázané žiadne prenasledovanie, hrozby, či poškodzovanie navrhovateľa v krajine pôvodu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia presvedčivo vysvetlil aj ďalšie dôvody, pre ktoré považoval napadnuté rozhodnutie odporcu za zákonné a správne. Na ne Najvyšší súd Slovenskej

republiky odkazuje v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil.

V.

Trovy konania

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní úspešný nebol a odporcovi náhrada trov konania nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.